

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street, in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видане Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі, Революційна і друкарня містяться в Ул. Роб. Довж, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПОЛЬСЬКА ШЛЯХТА МОРДУЄ СУДОМ І БЕЗ СУДУ.

ОКО ЗА ОКО, ВСІ ЗУБИ ЗА ЗУБ. — ГЕНЕРАЛИ І МІНІСТРИ НА ПОЗНАНЬ, А ХОДАЧКОВА ШЛЯХТА НА КРЕСИ. — ЦІЛА ПОЛЬЩА ОБЕРНУЛАСЯ В КРЕСИ. — ЗАСУД НА СМЕРТЬ ТОВ. ЛАНДУЦЬКОГО. — ЗА ШО ПЕЛЕСІВЦІ ЗДОРОВЛЯТЬ, ЗА ТЕ КОМУНІСТА КАРМЮТЬ НА СМЕРТЬ. — ЗНАЄ СОБАКА ЧИЄ МЯСО З'ЛА. — УБИВСТВО БАГІНСЬКОГО І ВЕЧОРКЕВИЧА.

Польська шляхта скаженіє. Ніякі заходи польонізації і мілітаризації кресів не помагають. Люде бунтують, палять панські маєтки, вбивають жандармів, шпіонів, а навіть тих хрунів, що служать польській шляхті.

Ріжними підходами до частини звихненої галицької інтелігенції, шляхта старается розколоти ряди галицького робітництва й селянства. Галицьких хрунів-професорів вона дурить українським університетом, а з хрунів-соціалдемократів хоче організувати вірну Польщі українську робітничу організацію. Белькоче шось про автономію для Галичини, а в тюрмах мордує політичних в'язнів обох полів. Навіть до помочи собі заангажує папу римського.

У відповідь на все те — українське і білоруське населення за 1924 рік вчинило:

- Нападів на панські маєтки і на поліційні пости — 577.
Убивств жандармів і шпіонів — 134.
Підпалів панських маєтків і осель колоністів — 1,184.
Ріжних рабунків на тлі окупації — 2,563.
Так працюючи відплачують своїм гнобителям: око за око, всі зуби за зуб.

Це є тільки урядові підрахунки самої польської шляхти, але які яскраво характеризують теперішній стан на окупованих Польщею українських і білоруських землях. Ось чому польський уряд дає землю своїм генералам та міністрам не на кресах, але на Познанщині, а на креси шле він ту польську голоту, яка воювала за "обчизну" проти Радянських Республік.

Не краще маєть справа в самій Польщі. Що дня читаємо ми вісти, що у Варшаві, Лодзі, Домброві, Сосновицях сотками арештують комуністів, викривають заговори, розганяють мітинги, стріляють і вшають на розска суду і без него. Польська шляхта чує свою чорну годину і багетисти, розстріляють та шибеницями хоче продовжити своє існування. Цілу Польщу обернула в креси.

Останніми часами вона завзялася позбутися комуністичних послів, одних інших представників працюючих мас в польському союмі. Позбутися їх не тільки з парламенту, але й зі світа. З тою ціллю польська поліція зажадала видачі комуністичного посла Ландуцького. Парламент видав. Як голодна, кровожадна гієна, польська поліція накинулася на т. Станіслава Ландуцького і почала судити "за зраду" польської держави.

Телеграма з Варшави, з 28 березня доносить, що польсько-шляхетський суд в Перемішлі засудив т. Ландуцького на кару смерті. Шляхта вбиває на основі свого закону, "правно", судовою дорогою, представника працюючих тільки за те, що він в парламенті і поза ним осмілює говорити шляхті правду про її злочинства; вбиває за те, що він кликав робітництво боротися з тим злочинством і воно прислухалося до його голосу і відповідно реагувало.

Одною з найголовніших провин, за які оскаржувано тов. Ландуцького, була та, що він використав в своїй промові уступ зі статті, пелесівця Головка, який звучить:

"Ми забули, що не всі ліви партії в Польщі бояться влади; є одна партія, яка готова взяти владу кожною хвилю, маючи виготовлені методи і взірці правління. Кожен знає, що я маю на думці комуністів. І, що найгірше, діяльність на Росію, ми не можемо заперечити, що вони не зможуть уявляти. Ми мусимо признати, що вони добрі адміністратори і психологи. Кожен бачить, що політичне і економічне становище Росії стало зміцнюється. Хто перебірає владу в тяжких умовах, той виграє".

Отже пелесівцеві можна писати і йому волос з голови за це не спаде, а комуніста засуджують на смерть за те, що він говорив це саме на мітингу.

Бо пелесівцеві писав це тому, щоб перестерігти шляхту перед комуністичною небезпеккою, а Ландуцькі вказував робітникам, що навіть вороги признають, що комуністи вміють не тільки боротися, але взяти владу в свої руки в найтяжчих умовах і осягнути успіхи там, де сама польська і європейська буржуазія безрадна — на політичному і економічному фронтах.

Комуністів засуджують за те, що вони є одинокими дієвими ворогами польської шляхти і буржуазії в цілому світі. А небезпечнішими ворогами вони є тому, що за ними йдуть мільйонні маси працюючих всіх націй і країн. Не в парламенті боїться шляхта т. Ландуцького, але на барикадах Варшави, Лодзі, Львова як провідника гноблених нею мільйонів польського, українського, білоруського, єврейського і німецького робітництва й селянства. Тому вона рішда позбутися його зі світа.

Польща, як і кожна буржуазна держава, боїться комуністів не тільки в себе дома, чи на кресах, вона боїться їх всюди, а найгірше за своїм східним кордоном, на території Радянських Республік. На території Радянських Республік вона боїться кожного робітника й селянина, кожного втікача з кресів і зі своєї країни. Боїться, бо знає собака чие мясо з'ла.

В 1924 році польсько-шляхетський суд в Варшаві засудив на кару смерті двох бунтівних офіцерів польської армії: Багінського і Вечоркевича, які стояли на чолі терористичної організації в Польщі. Була це організація не комуністична, але напів-анархістична, напів-патріотична. (Дивись статтю в "У.Р.В." з 21 березня, 1925 р. т. Якубського п. н. "Про один з багатьох провокаційних процесів".) Їх засуджено за терористичні

акти і за зрив цитаделі в Варшаві на кару смерті, яку відтак замінено довічною в'язницею.

Радянська влада, як це вона часто практикує, запропонувала шляхті обмін в'язнями. В радянських тюрмах часто сидять польські шпіони та "видатні" польські громадяне-контрреволюціонери взагалі. І в заміну за них радянська влада час від часу вирятує з польських в'язниць, з кігтів смерті, комуністів, як вирятувала свого часу т. Домбала.

Польський уряд згодився виміняти Багінського і Вечоркевича за двох поляків, що були засуджені на кару смерті в Радянському Союзі. І коли Багінського і Вечоркевича відправлявано до радянського кордону для цієї обміни, їх убив сержант польської поліції.

Це вбивство не було ділом рук самого поліца. Поліца виконав волю польського уряду. Шляхта не хотіла випустити з рук живцем своїх ворогів, бо знала, що в недалекому майбутньому її прийшлося б стрітнутися до очей з цими людьми і дати перед ними звіт за свої злочинські вчинки. "Законом" їх вбити вона не могла вже, тому підслала поліца, щоб вбив.

Так вороги працюючих розправляються з їх представниками і з самими працюючими, коли ті не хочуть добровільно гнутись спину в ярмі в'язниці. Тільки це не спасе в'язнювачів. Одна насильна смерть пролетарського борця родить сотні, тисячі нових борців, перед якими польська шляхта і всі буржуазні кати дадуть ще свій звіт.

Робітнич.

ТОВ. ЧУБАР ПРО ЗАГАЛЬНЕ МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Хитрощі буржуазії.

Найбільшу увагу зо всіх політичних моментів, слід звернути на нову хвилю реакції в буржуазному світі. Коли влада в Англії опинилася в руках уряду МекДоналда, ми говорили, що це не є перемога демократії й робітничої класи, а лише хитрощі буржуазії, що хотіла обдурити широкі народні маси; і коли дійсно МекДоналд перестав бути потрібним буржуазії, вона його скинула. Те-ж саме можемо сказати про французький уряд Еріо, що достав владу після перемоги дівого більшуку й виконує волю буржуазії, як і попередні уряди Франції.

Буржуазія не припиняє своєї боротьби проти С.Р.С.Р., змінила тільки методи боротьби, але до цього часу вона не може байдуже дивитися, як міцніє Радянський Союз, як збільшуються симпатії до нас робітників всіх країн.

Плян Доса не залагають економічних дір.

Всі світові країни постраждали від війни в своєму господарському стані і зараз вони мусять залагати ті дірки, що залишилися у них. Але залагати ті дірки вони можуть тільки за рахунок одна другої, що викликає великі суперечки між окремими буржуазними країнами. Плян Доса, є пляном грабування Німеччини, який буржуазія називає пляном відродження Європи, але який фактично є замазуванням очей робітникам і селянам.

На робітників і селян Німеччини цей плян лягає великим тягарем, бо фактично Німеччина не має свого власного господарства, а є колонією держав-переможців. На думку соціал-угодівців, цей плян мусів бути засобом відродження німецького господарства, але зараз виявляється, що ніякого відродження від цього не буде. Так, цифри, що мають зараз, свідчать про те, що витрати на здійснення пляну Доса значно більші, ніж ті прибутки, що він дає; і таким чином, ми спостерігаємо таке-ж явище, яке було під час окупації Руру, — окупация коштувала більш, ніж прибутки від неї.

Безумовно, американські капіталісти не можуть дозволити, щоб німецьке господарство, особливо — німецька промисловість, дійсно, відродилася; все це викличе нові ускладнення.

Англія на чолі протирадянського руху.

Англія підтримує реакційний рух у різних країнах Сходу — в Персії, Туреччині, в Китаю, в Єгипті й інших країнах — для того, щоб фактично панувати там. В Китаю спостерігається великий національно-революційний рух, але він є слабкий, щоб визволити весь китайський нарід; Англія підтримує в Китаю реакцію, щоб перешкодити впливу Радянського Союзу на широкі кола китайських працюючих мас; ці спроби Англії й Америки не

вдаються, — вплив Радянських Республік зростає і китайський нарід переконався в тому, що тільки Радреспубліка не є ворогами китайського народу.

Польща і Румунія скалять зуби.

Від сусідніх з нами держав — Польщі і Румунії й інших — ми можемо чекати всяких несподіванок; призначення Піл судского інспектором армії в Польщі, підготовка врангільських білогвардійців указують на можливість нових авантур. Щоб ці авантури закінчилися найменшими втратами, необхідно будувати міцну Червону Армію й зміцнювати наше господарство.

Комуністичні партії в країнах, де панує буржуазія, ще є слабкими, але ми не можемо сказати, що це є упадок комуністичного руху, зараз ми спостерігаємо важкі умови для розвитку комуністичного руху, але поволі вплив комуністичної партії на маси поширюється, і зменшується вплив соціал-угодівців.

Амстердам ухляється.

Доклад англійської делегації трейд-юніонів, що відвідала наш Радянський Союз, показав робітникам усього світу, що наше господарське будівництво зростає і міцніє, і зараз порушено питання про залиття професійного руху в усьому світі й утворення єдиного професійного робітничого фронту. Амстердамський Інтернаціонал у цій справі ухвалив постанову, яка не розв'язує питання, і тому англійський професійний рух відокремлюється від амстердамців і становиться ближче до нас.

Соціал-угодівці є опорю буржуазії.

Всі міжнародні політичні події показують, що соціал-угодівство, методи мирного співжиття пролетаріату з буржуазією, приводять до зміцнення панування буржуазії; англійська буржуазія тільки моргнула, і скинула "робітничий уряд" МекДоналда; але спроби скинути робітничий уряд в С.Р.С.Р., не зважаючи на всі зусилля капіталістів усього світу, нічого не дали, бо в нас не маргариновий "робітничий" уряд, який був в Англії уряд МекДоналда. Тепер пролетаріат усього світу може ще раз переконатися, що шляхи парламентаризму не є шляхами пролетаріату, що тільки зв'язав буржуазію за горло, він зможе здійснити свою владу, свої кітцеві цілі.

Ми знаходимося в смузі визнання нас країнами, де панує буржуазія, ми складаємо угоди з буржуазними країнами, але ціла низка моментів, як переслідування комуністів, організація провокаційних процесів над комуністами в Німеччині, катовання комуністів в Естонії й инш., говорять про те, що проти нас ведеться гостра боротьба.

3 міжнародного робітничого руху

СВЯТКУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СВЯТА ДНЯ РОБІТНИЦЬ В РІЖНИХ КРАЇНАХ.

В НІМЕЧЧИНІ.

Не зважаючи на опір соціал-демократів, міжнародний день робітниць в багатьох містах у Німеччині пройшов із великим піднесенням.

Найгучніші демонстрації та мітинги були в Гале, де багатотисячна маса демонстрантів постановила передати від імені робітництва в Гале червоний прапор московським робітникам. Поліція хотіла порозганяти демонстрантів, але демонстрація була така велика, що з цього нічого не вийшло.

У Берліні соціалдемократи прийшли на мітинги, що влаштувала комуністична партія, але примушені були швидко залишити їх під свист і насмішки учасників мітингу.

В КИТАЮ.

У неділю, 8 березня в Пекіні відбувся масовий мітинг, присвячений міжнародному дню робітниць. Зібралось понад тисячу жінок.

Мітинг ухвалив надіслати привітання російським жінкам і міжнародному жіночому се-

кретаріатові. Ухвалено резолюцію про те, щоб надати жінкам виборчих прав на виборах до національних зборів.

В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.

З різних міст С.Р.С.Р. повідомляють про святкування 8 березня. В цей день на фабриках, заводах і клубах відкривалося яслі для дітей, дитячі кімнати, кутки робітниць, консультації для вагітних, майстерні, доми відпочинку для безробітних жінок, передавалося робітництво до партії, випускало з шкіл ліквідації неписьменних робітниць, що навчалися там.

У ФРАНЦІЇ.

Французька Комуністична Партія організувала в Парижі міжнародний день робітниць — 8 березня — великий мітинг, на якому було кілька тисяч робітниць. На мітинг виступали з промовами тт. Гаршери, Маргарита Рутіє, Шарлота Даві, Кашен та инші. Промовці змалювали тяжке становище французької жінки-пролетарки. Промовці казали, що

жінки - пролетарки у першу чергу повинні добитися для себе права голосу, щоб здійснити вимоги пролетаріату.

Комуністична Партія на майбутніх муніципальних виборах поставить жінок-кандидаток. ЦК комуністичної партії оголосив теж відозву, в якій закликав допомогти переведенню міжнародного тижня жінок-робітниць. ЦК у відозві нагадує, що російська Жовтнева Революція принесла волю жінці-пролетарці С.Р.С.Р. Відозва закликає французьких робітниць організуватися для боротьби з загрозою нової війни, з низькою заробітною платнею, з експлуатацією праці жінок та дітей, а також закликає до виступів проти додержання життя та тяжких життєвих умов.

ВАНДЕРВЕЛЬДЕ НА УСЛУГАХ КАПІТАЛІСТІВ.

Брюссельський кореспондент "Іманіте" повідомляє, що Вандервельде дав згоду представнику великого бельгійського капіталу на участь соціалістів в уряді, щоб таким способом спинити зріст обурення мас у Бельгії через жалкий фінансовий стан.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

НА ВОЛИНІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ. (Допис з Волині.)

Дня 6 березня цього року в Польщі враз все заворушилося: всі члени парламенту підписують інтерпеляцію до уряду про життя заходів, щоби Версальський трактат був святий і непорушений. Не підписали тієї інтерпеляції тільки послы з фракції — німецької, комуністичної, білоруської, ну й... Українці.

Дехто вбачає, що українські послы прагнуть ревізії кордонів панської Польщі, що навіть наш український "патріот" не хочуть бути при Польщі. Такі висновки були б хибними. Західно-українські "патріоти" (навіть автономіст Васильчук) не підписують тієї інтерпеляції через те, що бояться гніву селянських мас Холмщини й Волині. Вже багато залила нам шляхта сала за шкери. Визміри один наш Володимир-Волинський повіт... У нас тут заборонено чинити одних читальень "Провіт" аж о-

динацять! Арешти, тюрми — це звичайні явища.

А при такій ситуації коли-б послы-"патріоти" ще й інтерпеляцію про непорушіть польських границь підписали — то між виборців вже й носе не показує.

Поява в польському парламенті такої інтерпеляції є так втішною і для нас, Українців. Це показує про повне банкрутство польської "моцарство-сти". А це надає і нам сили і охоти до боротьби з панами.

Випадково заїде до нас під Польщу газета "У.Р.В.", Радієш, що наші брати за морем-океаном — оттак цікавляться справами старого краю. Хоч у нас тут — і рідні школи перетворюються на польські й читальні з бібліотеками всюди закриваються, а навіть у багатьох містах святкувати пам'ять Т. Шевченка заборонено — ми таки радіємо з культурного життя українського робітництва і фермерства в Канаді.

Володимирчанин.

РОЗПРАВА ПОЛЬСЬКИХ ПОЛІЦАВ З РОБІТНИКАМИ.

Дня 27 лютого польські робітники в Домброві вбили прокуратора Камєньского, що був примостився до комуністичної партії. Поліція хотіла арештувати двох робітників, на яких мала підозріння в убивстві. Робітники зачинилися в квартирі й почали відстрілюватися.

На допиті поліцаєм прийшло до боротьби з панами. Стріляючи протягом двох годин не дала ніяких наслідків. Тоді салдати провели в квартирі резинуво кишку й пустили через неї отруйні гази. Робітники, що сиділи в квартирі, загинули від газу.

Польська поліція арештувала білоруського вчителя Баганського і катувала його кілька годин. Катування повторилося 10 раз, а відтак наліб безпритомного його примусили підписати протокол.

ЩО КРИЄТЬСЯ ЗА НАФТОЮ.

Що-б не траплялося за останні часи в політиці великих хижаків імперіалізму, то після ближчого розглянення завжди виявляється, що порушуючи силою того чи иншого виступу Англії або Америки є не що инше, як нафта.

Інценізоване буржуазним полікачем МекДоналдом і до верхків нахабства й підлоти розкрієковане ІІ. Інтернаціоналом, особливо-ж провідною газетою соціал-барматів — "Форвертсон", грузинське повстання на весь світ смерділо азербайджанською нафтою.

Післявоєнна практика дипломатичних конфліктів утворила такий стан, що оглядачі міжнародної політики виробили собі вже майже календарний підхід до бажучої теми: "Шукай нафти!"

Так сталося й з останнім курдським повстанням. Тим більше, що про мюзольську нафту розмови йдуть уже не перший день. Але саме ця яскравість нафтової пружини курдського повстання змушує нас поставити питання: ніч, коли нафта є міжнародні стосунки уже, так би сказати, злегкалізувалася, коли вона піднеслася до височини колишніх "чести", "престижу", "національної гідності" якоїсь держави, чи не стає вона в свою чергу укравалом инших, глибо-

ких інтересів зацікавлених міжнародних грабників? Нам здається, що в справі курдського повстання нафта виступає як самамета тільки на половину.

Уявм собі, що панові Чемберлейнові пахне тільки сама оця нафта. Тоді схема дуже проста. Як торік Ірак, так тепер організує "незалежний" Курдистан. Складається відповідне "національне зібрання", воно підписує угоду з Англією, розпочинається війна за "незалежність" і Англія, постаючи союзником-Курдів гарматом і ареліями, курдським мясом забезпечує собі "концесію".

Але пан Чемберлейн поведеться инакше. З архіву феодалізму висмикується сніжок Абдул-Гаміда Сейд і його вмищують на чолі повстання — вже не тільки курдського, а загальнотурецького. Повстання йде під гаслом "за православу — пардон! — мюзольманську віру, за каліфат, за богопомазанного султана і т. д.

Отже, панові Чемберлейнові пахне не сама лише нафта. Йому треба ще повалити турецьку республіку і встановити хисткий султанат, що міг би триматись лише силою англійських багнетів. Чемберлейнові кортить повторити німецьку-спробу Скоропадщини

з окупацією країни. Чемберлейнові кортить убити разом двох зайців: захопити оту мюзольську нафту і раз на завжди засісти на протоках.

Одночасно — це, очевидно, й є найтаємнішою й найбільшою пружиною курдського повстання — відбудовою султанату Чемберлейн має добувати останнє кілечко в ланцюзі протирадянського більшуку. В разі невдачі похвальної Антанті — а за таку щось більше не чути — можна буде знову в раз спробувати зліпити наступову на С.Р.С.Р. колону з "двадцяти язик" — від Гельсінгфорсу до Трапезууду.

На жаль, Чемберлейн не видає нічого нового. Подібний план існував ще в 1917 році, тільки тоді замість Радянського Союзу була лише Р. С.Ф.С.Р., петелькою на горло "московських комісарів" мав стати союз мідійних республік, як Біла Русь, Українська Народна, Дон, Кавказ, Поводжа й Сибір, а геніальним винахідцем цього не менш геніального пляну був Випинченко. А де він тепер?

Ситуация склалася так, що Туреччина Кемаля Паші, обороняючи національну незалежність, разом з тим на діло втереться й за мир та спокій Радянського Союзу, а в першу чергу України, цього стільки вже раз скривавленого підступу до Червоної Москви.

(Харківські "Вісти".)